

Secretariaat:

Antonio Vivaldistraat 2-8, 1083 GR Amsterdam
Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam

T +31(0)20 301 02 35

F +31(0)20 301 03 02

rj@rjnet.nl

www.rjnet.nl

RJ-Uiting 2016-8: ‘Ontwerp RJ 650 Fondsenwervende organisaties en ontwerp RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties’

Inleiding

RJ 650 Fondsenwervende instellingen is om een aantal redenen geactualiseerd:

- In RJ 640 Organisaties-zonder-winstreven en RJ 650 Fondsenwervende instellingen waren veel dubbele teksten opgenomen.
- De Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie heeft een erkenningsregeling gepubliceerd die onder meer als doel heeft te komen tot normering van de financiële verslaggeving van fondsenwervende organisaties.
- (http://www.cbf.nl/Uploaded_files/Zelf/normen-erkeningsregeling-11-december-2015.9ba741.pdf).

De titel van RJ 650 is gewijzigd. De term ‘fondsenwervende instelling’ is vervangen door ‘fondsenwervende organisatie’. De reden is dat deze laatste term momenteel in de sector wordt gebruikt.

Met deze RJ-Uiting wordt tevens een nieuwe richtlijn RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties gepubliceerd.

Grote en kleine fondsenwervende organisaties

In 2011 hebben brancheverenigingen van goededoelen organisaties een convenant met de overheid gesloten met als doel om tot een erkenningsregeling te komen voor normering, rapportage en toezicht. De erkenningsregeling maakt onderscheid in vier groottecategorieën van fondsenwervende organisaties, categorie A tot en met D. Voor nadere definiëring van deze categorieën wordt verwezen naar de erkenningsregeling.

Kleine fondsenwervende organisaties (categorieën A en B) kenmerken zich volgens de erkenningsregeling doordat de totale baten minder bedragen dan € 500.000. Kleine fondsenwervende organisaties (categorie A en B) kunnen volgens de erkenningsregeling hun jaarverslaggeving opmaken in overeenstemming met RJ 650, RJ 640 of RJk C1. Zij zijn volgens de erkenningsregeling vrijgesteld van het opnemen van een uitsplitsing van de kosten (model toelichting bestedingen in bijlage 3) en van het vermelden van het percentage fondsenwervingskosten. Omdat RJk C1 maar in beperkte mate is toegespitst op kleine fondsenwervende organisaties heeft de RJ besloten een specifieke richtlijn te introduceren voor kleine fondsenwervende organisaties. In deze RJ-Uiting is daarom de ontwerprichtlijn RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties opgenomen.

De grootste fondsenwervende organisaties (categorie C en D) moeten, om erkend te worden, RJ 650 Fondsenwervende organisaties integraal toepassen.

Belangrijkste wijzigingen en uitgangspunten in RJ 650

Het uitgangspunt van RJ 650 is dat fondsenwervende organisaties zowel RJ 640 Organisaties-zonder-winstreven als de aangepaste RJ 650 Fondsenwervende organisaties toepassen. In RJ 640 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van (onder meer) fondsenwervende organisaties. In RJ 650 zijn specifieke bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van fondsenwervende organisaties. Een fondsenwervende organisatie moet dus RJ 650 in samenhang met RJ 640 toepassen. Indien de voorschriften van RJ 650 afwijken van die van RJ 640, dan gaan de voorschriften van RJ 650 voor.

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in RJ 650 ten opzichte van de bestaande RJ 650 zijn:

- Het model voor de staat van baten en lasten is gewijzigd. Er wordt voorgesteld om de baten in te delen naar herkomst. Er is een relatief groot aantal posten onder de baten opgenomen. Dat heeft als voordeel dat voor iedere fondsenwervende organisatie de belangrijkste baten in het model zijn opgenomen. Als bepaalde baten bij een fondsenwervende organisatie niet van toepassing zijn, dan wordt deze post niet in het model van de staat van baten en lasten vermeld.
- Bij eerste toepassing van de gewijzigde RJ 650 dient de presentatie van de vergelijkende cijfers in de staat van baten en lasten te worden aangepast op basis van het nieuwe model voor de staat van baten en lasten.
- In het model van de staat van baten en lasten is een tussentelling ingevoegd ‘Som van de geworven baten’. Deze tussentelling is opgenomen in verband met het vaststellen van de verhouding tussen de wervingskosten en de som van de geworven baten. Zie alinea 327.
- Het model in bijlage 3 (voorheen model C) is gewijzigd als gevolg van het gewijzigde model van de staat van baten en lasten.
- De bepalingen met betrekking tot het bestuursverslag zijn geactualiseerd, met name op basis van de erkenningsregeling, zoals gepubliceerd door Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie. De bepaling omtrent de toelichting op het vrijwilligersbeleid is niet langer behandeld in RJ 650 omdat deze al in RJ 640.204 is opgenomen.

In alinea 201 is verduidelijk onder welke omstandigheden een fondsenwervende organisatie een investering in een actief direct ten laste van de staat van baten en lasten kan boeken.

De alinea inzake de vermelding van de bezoldiging van bestuurders is opgenomen in RJ 650 omdat RJ 650 vereist dat de fondsenwervende organisatie de bezoldiging van de individuele bestuurders en individuele toezichthouders vermeldt. Op grond van RJ 640 kan worden volstaan met de vermelding van het totaalbedrag van de bezoldiging van de bestuurders en de toezichthouders. De bepalingen van RJ 650 wijken op dit punt dus af van die van RJ 640.

In afwijking van RJ 640 wordt in de balans van een fondsenwervende organisatie de post ‘reserves en fondsen’ (en niet eigen vermogen) opgenomen. Dit is ook in de huidige RJ 650 zo.

Ingangsdatum

De ontwerp-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties wordt van kracht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017. Eerdere toepassing zal worden aanbevolen.

Commentaarperiode

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van reacties en commentaren op deze RJ-Uiting. Deze ziet de RJ graag uiterlijk 31 juli 2016 tegemoet. Reacties en commentaren kunnen – bij voorkeur per email (rj@rjnet.nl) – worden ingediend bij het RJ-secretariaat. Ze zullen door de RJ als openbare informatie worden behandeld en op de RJ-website worden gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Amsterdam, 25 mei 2016

Secretariaat:

Antonio Vivaldistraat 2-8, 1083 GR Amsterdam
Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam

T +31(0)20 301 02 35

F +31(0)20 301 03 02

rj@rjnet.nl

www.rjnet.nl

RJ-Uiting 2016-8: ‘Ontwerp RJ 650 Fondsenwervende organisaties en ontwerp RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties’

Inleiding

RJ 650 Fondsenwervende instellingen is om een aantal redenen geactualiseerd:

- In RJ 640 Organisaties-zonder-winstreven en RJ 650 Fondsenwervende instellingen waren veel dubbele teksten opgenomen.
- De Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie heeft een erkenningsregeling gepubliceerd die onder meer als doel heeft te komen tot normering van de financiële verslaggeving van fondsenwervende organisaties.
- (http://www.cbf.nl/Uploaded_files/Zelf/normen-erkeningsregeling-11-december-2015.9ba741.pdf).

De titel van RJ 650 is gewijzigd. De term ‘fondsenwervende instelling’ is vervangen door ‘fondsenwervende organisatie’. De reden is dat deze laatste term momenteel in de sector wordt gebruikt.

Met deze uiting wordt tevens een nieuwe richtlijn RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties gepubliceerd.

Grote en kleine fondsenwervende organisaties

In 2011 hebben brancheverenigingen van goededoelen organisaties een convenant met de overheid gesloten met als doel om tot een erkenningsregeling te komen voor normering, rapportage en toezicht. De erkenningsregeling maakt onderscheid in vier groottecategorieën van fondsenwervende organisaties, categorie A tot en met D. Voor nadere definiëring van deze categorieën wordt verwezen naar de erkenningsregeling.

Kleine fondsenwervende organisaties (categorieën A en B) kenmerken zich volgens de erkenningsregeling doordat de totale baten minder bedragen dan € 500.000. Kleine fondsenwervende organisaties (categorie A en B) kunnen volgens de erkenningsregeling hun jaarverslaggeving opmaken in overeenstemming met RJ 650, RJ 640 of RJk C1. Zij zijn volgens de erkenningsregeling vrijgesteld van het opnemen van een uitsplitsing van de kosten (model toelichting bestedingen in bijlage 3) en van het vermelden van het percentage fondsenwervingskosten. Omdat RJk C1 maar in beperkte mate is toegespitst op kleine fondsenwervende organisaties heeft de RJ besloten een specifieke richtlijn te introduceren voor kleine fondsenwervende organisaties. In deze RJ-Uiting is daarom de ontwerprichtlijn RJk C2 Kleine fondsenwervende organisaties opgenomen.

De grootste fondsenwervende organisaties (categorie C en D) moeten, om erkend te worden, RJ 650 Fondsenwervende organisaties integraal toepassen.

Belangrijkste wijzigingen en uitgangspunten in RJ 650

Het uitgangspunt van RJ 650 is dat fondsenwervende organisaties zowel RJ 640 Organisaties-zonder-winstreven als de aangepaste RJ 650 Fondsenwervende organisaties toepassen. In RJ 640 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van (onder meer) fondsenwervende organisaties. In RJ 650 zijn specifieke bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van fondsenwervende organisaties. Een fondsenwervende organisatie moet dus RJ 650 in samenhang met RJ 640 toepassen. Indien de voorschriften van RJ 650 afwijken van die van RJ 640, dan gaan de voorschriften van RJ 650 voor.

De belangrijkste voorgestelde wijzigingen in RJ 650 ten opzichte van de bestaande RJ 650 zijn:

- Het model voor de staat van baten en lasten is gewijzigd. Er wordt voorgesteld om de baten in te delen naar herkomst. Er is een relatief groot aantal posten onder de baten opgenomen. Dat heeft als voordeel dat voor iedere fondsenwervende organisatie de belangrijkste baten in het model zijn opgenomen. Als bepaalde baten bij een fondsenwervende organisatie niet van toepassing zijn, dan wordt deze post niet in het model van de staat van baten en lasten vermeld.
- Bij eerste toepassing van de gewijzigde RJ 650 dient de presentatie van de vergelijkende cijfers in de staat van baten en lasten te worden aangepast op basis van het nieuwe model voor de staat van baten en lasten.
- In het model van de staat van baten en lasten is een tussentelling ingevoegd ‘Som van de geworven baten’. Deze tussentelling is opgenomen in verband met het vaststellen van de verhouding tussen de wervingskosten en de som van de geworven baten. Zie alinea 327.
- Het model in bijlage 3 (voorheen model C) is gewijzigd als gevolg van het gewijzigde model van de staat van baten en lasten.
- De bepalingen met betrekking tot het bestuursverslag zijn geactualiseerd, met name op basis van de erkenningsregeling, zoals gepubliceerd door Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie. De bepaling omtrent de toelichting op het vrijwilligersbeleid is niet langer behandeld in RJ 650 omdat deze al in RJ 640.204 is opgenomen.

In alinea 201 is verduidelijk onder welke omstandigheden een fondsenwervende organisatie een investering in een actief direct ten laste van de staat van baten en lasten kan boeken.

De alinea inzake de vermelding van de bezoldiging van bestuurders is opgenomen in RJ 650 omdat RJ 650 vereist dat de fondsenwervende organisatie de bezoldiging van de individuele bestuurders en individuele toezichthouders vermeldt. Op grond van RJ 640 kan worden volstaan met de vermelding van het totaalbedrag van de bezoldiging van de bestuurders en de toezichthouders. De bepalingen van RJ 650 wijken op dit punt dus af van die van RJ 640.

In afwijking van RJ 640 wordt in de balans van een fondsenwervende organisatie de post ‘reserves en fondsen’ (en niet eigen vermogen) opgenomen. Dit is ook in de huidige RJ 650 zo.

Ingangsdatum

De ontwerp-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties wordt van kracht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017. Eerdere toepassing zal worden aanbevolen.

Commentaarperiode

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van reacties en commentaren op deze RJ-Uiting. Deze ziet de RJ graag uiterlijk 31 juli 2016 tegemoet. Reacties en commentaren kunnen – bij voorkeur per email (rj@rjnet.nl) – worden ingediend bij het RJ-secretariaat. Ze zullen door de RJ als openbare informatie worden behandeld en op de RJ-website worden gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Amsterdam, 25 mei 2016

650 FONDSENWERVENDE ORGANISATIES

Deze Richtlijn 650 (aangepast 2016) vervangt Richtlijn 650 (aangepast 2013) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017.

650.1 Algemene uiteenzettingen

Inleiding en toepassingsgebied

101 Dit hoofdstuk is van toepassing op fondsenwervende organisaties. De fondsenwervende organisatie is een particuliere organisatie met een maatschappelijke doelstelling die niet op winst is gericht en voor het realiseren van haar doelstelling baten verwerft uit publieke offervaardigheid en daarnaast uit andere bronnen van herkomst zoals overheidssubsidies, loterijen en baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten.

102 De jaarverslaggeving van fondsenwervende organisaties is als zodanig niet wettelijk geregeld. Er bestaan voor stichtingen en verenigingen summierere voorschriften in artikel 2:10 BW.

Het is voor de gebruikers van de jaarrekening van belang dat de fondsenwervende organisatie een goed inzicht geeft in haar activiteiten en de uitkomsten daarvan. Het is voor het maatschappelijk vertrouwen in de fondsenwerving van belang dat het publiek erop kan vertrouwen dat de verslaggeving een heldere en transparante weergave is van de verwerving en de besteding van de middelen, en van de reserves en fondsen.

In hoofdstuk 640 Organisaties-zonder-winststreven zijn algemene bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van (onder meer) fondsenwervende organisaties. In hoofdstuk 650 zijn specifieke bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van fondsenwervende organisaties. Fondsenwervende organisaties passen beide hoofdstukken in combinatie toe. Indien de voorschriften van hoofdstuk 650 afwijken van die van hoofdstuk 640, gaan de voorschriften van hoofdstuk 650 voor.

De fondsenwervende organisatie die de hoofdstukken 640 en 650 toepast, dient ook de andere hoofdstukken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving toe te passen. Deze bepalingen vormen immers algemeen aanvaarde grondslagen voor de verslaggeving.

Definities

103 De volgende begrippen worden in dit hoofdstuk gebruikt. De betekenis van deze begrippen is omschreven in hoofdstuk 940 Begrippen:

- fondsenwervende organisatie;
- bestemmingsreserve;
- bestemmingsfonds; en
- toezichthouder (commissaris).

Wettelijke bepalingen

104 Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op de volgende wettelijke bepalingen. Deze bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 900 Wetteksten:

- artikel 2:10 lid 1 en 2 BW;
- artikel 2:48 lid 1 BW;
- artikel 2:49 lid 1 BW; en
- artikel 2:300 lid 1 BW.

650.2 Verwerking en waardering

Materiële vaste activa

201 Materiële vaste activa aangewend in het kader van de doelstelling worden op dezelfde manier gewaardeerd als activa benodigd voor de bedrijfsvoering.

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een speciale inzamelingsactie dienen de baten uit de inzamelingsactie te worden verwerkt in de staat van baten en lasten en dient de investering te worden geactiveerd onder de materiële vaste activa. De baten verkregen uit de inzamelingsactie dienen via de bestemming van het saldo van baten en lasten te worden toegevoegd aan een bestemmingsfonds. Uit het bestemmingsfonds valt jaarlijks via de bestemming van het saldo van baten en lasten een bedrag vrij naar rato van de afschrijvingen op het materieel vast actief ten gunste van de overige reserves.

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een overheidssubsidie dient hoofdstuk 274 Overheidssubsidies zoveel als mogelijk te worden toegepast.

Er kunnen zich omstandigheden voordoen waarbij het verantwoord kan zijn een investering ineens ten laste van de staat van baten en lasten te boeken. Deze omstandigheden kunnen zich voordoen indien een fondsenwervende organisatie in het kader van de doelstelling een actief verwerft waarvan de toekomstige exploitatie negatief is en de organisatie heeft het beleid dit actief nooit te vervreemden. Een voorbeeld is een fondsenwervende natuurbeheerorganisatie die in het kader van haar doelstelling natuurgebieden aanschaf met het doel deze zelf te beheren. De natuurbeheerorganisatie heeft het beleid deze natuurgebieden niet te vervreemden en de toekomstige exploitatie van deze gebieden is negatief.

Wanneer zich deze omstandigheden voordoen, dienen de verwerkingswijze en de omstandigheden die tot deze verwerkingswijze hebben geleid in de toelichting te worden uiteengezet. Tevens dient de kostprijs van het actief te worden vermeld.

Reserves en fondsen

202 De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. De organisatie is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. Daarom wordt gesproken over reserves en fondsen in plaats van over eigen vermogen.

203 **Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves en fondsen dienen uit de bestemming van het saldo van baten en lasten te geschieden. Bestedingen waarvoor een bestemmingsreserve of een bestemmingsfonds is gevormd, dient de fondsenwervende organisatie daarom eerst te verwerken als last in de staat van baten en lasten.** Zie ook alinea 205 tot en met 207 van hoofdstuk 640 Organisaties-zonder-winststreven.

650.3 Presentatie en toelichting

Modellen

301 **De fondsenwervende organisatie dient de balans en de staat van baten en lasten op te stellen overeenkomstig de in bijlage 1 en 2 opgenomen modellen. De organisatie dient in de toelichting een specificatie van de lasten op te nemen volgens het in bijlage 3 opgenomen model toelichting bestedingen.**

Teneinde inzicht te geven in de bijzondere karakteristiek van de fondsenwervende organisatie kunnen de omschrijvingen van en indelingen in posten voor zover nodig worden aanpast.

Activa

302 In de balans zijn de activa opgenomen op basis van toenemende liquiditeit. Deze indeling geeft echter geen inzicht in de aanwending van de middelen voor de doelstelling, bedrijfsvoering of ter belegging, hetgeen belangrijke informatie is. Immers aanwending van de gelden in het kader van de doelstelling kan ook gebeuren door het beschikbaar stellen van gelden (leningen en voorschotten) respectievelijk van andere activa (bijvoorbeeld apparatuur voor onderzoek, voorraden hulpgoederen, vakantiecentrum voor gehandicapten, scholings- en voorlichtingsmateriaal).

Voor een goed inzicht dient daarom bij de verschillende activaposten in de toelichting te worden aangegeven of de activa worden aangehouden:

- als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering;
- voor directe aanwending in het kader van de doelstelling; of
- ter belegging.

Een voorbeeld van activa in het kader van de doelstelling is een voorraad dekens en tenten. Kantoorinventaris is een voorbeeld van activa benodigd voor de bedrijfsvoering.

Reserves en fondsen

303 **In de balans dient de post reserves en fondsen zodanig te worden gepresenteerd dat daaruit afzonderlijk blijken:**

1. de reserves; en
2. de fondsen.

304 **Van elke post van de reserves en fondsen dient een verloopoverzicht worden opgenomen waaruit blijkt:**

- het bedrag aan het begin van het boekjaar;
- de toevoegingen en verminderingen over het boekjaar, uitgesplitst naar hun aard; en
- het bedrag van aan het eind van het boekjaar.

Reserves

305 Het bestuur van een fondsenwervende organisatie geeft door de bepaling van de reserves aan op welke wijze het bestuur de ter beschikking staande middelen wenst aan te wenden.

De reserves dienen in de balans te worden onderverdeeld in:

- continuïteitsreserve;
- bestemmingsreserve;
- herwaarderingsreserve; en
- overige reserves.

306 Een continuïteitsreserve kan worden gevormd voor de dekking van risico's en om zeker te stellen dat de fondsenwervende organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. **Indien een continuïteitsreserve wordt gevormd dienen toevoegingen aan en onttrekkingen uit de continuïteitsreserve plaats te vinden uit de bestemming van het saldo van baten en lasten. In dit geval dient de organisatie in de toelichting de door haar noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve alsmede de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen te vermelden.**

307 **Indien de organisatie een deel van de middelen heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan en deze beperking is door het bestuur aangebracht, dient zij dit deel aan te merken als bestemmingsreserve.**

Een voorbeeld van een bestemmingsreserve is een reserve bestemd voor de aanschaf van bijzondere apparatuur of een reserve voor bijzondere projecten waarvan de uitgaven worden gedekt uit eigen middelen. Een ander voorbeeld van een bestemmingsreserve is een reserve als bron van inkomsten die wordt gevormd voor de realisatie van de doelstelling op langere termijn. De reserve wordt gevormd om ook in de toekomst de exploitatielasten te kunnen dekken. De concrete bestemming moet van tevoren vastgesteld zijn. Voorbeelden zijn reserves die worden gevormd om de beheerskosten van fondsen op naam te dekken of voor de instandhouding van natuurterreinen.

308 Indien en voor zover eigen middelen noodzakelijkerwijs zijn aangewend ten behoeve van activa benodigd voor de bedrijfsvoering of activa ter realisering van de doelstelling, kan de fondsenwervende organisatie een reserve financiering activa aanhouden. Een reserve financiering activa is een voorbeeld van een bestemmingsreserve.

Fondsen

309 **Indien de organisatie een deel van de middelen heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan en deze beperking is door derden aangebracht, dient zij dit deel aan te merken als bestemmingsfonds.**

Een voorbeeld is een donatie waarvan de donateur heeft aangegeven dat deze niet bestemd zijn om te besteden, maar om te beheren en het rendement daarvan te besteden aan de doelstelling. Zie ook alinea 315 van hoofdstuk 640 Organisaties-zonder-winststreven.

310 **Indien een actie voor een specifiek doel meer opbrengt dan voor dat doel benodigd is of aan een gift de bestemming ontvalt, dient dit feit te worden vermeld in het verslagjaar waarin dit duidelijk wordt. Het meerdere bedrag dient, voor zover het een niet geormerkte gift of een bestemmingsreserve betreft, onder de overige reserves te worden verantwoord. Indien aan een bestemmingsfonds de bestemming ontvalt, dient het resterende bedrag aan de overige reserves te worden toegevoegd of, bij besluit van het bestuur, aan een bestemmingsreserve te worden toegevoegd, tenzij de vrijval leidt tot een terugbetalingsverplichting. Alsdan dient een verplichting in de balans te worden verwerkt. Deze verwerkingswijze dient te worden toegelicht.**

Staat van baten en lasten

311 **Alle opbrengsten dienen voor het brutobedrag onder de baten te worden opgenomen, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders bepaalt. Kosten die nodig zijn om**

bepaalde baten te realiseren, dienen in de staat van baten en lasten als last te worden gepresenteerd, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders bepaalt.

312 In de staat van baten en lasten dienen de begrotingscijfers van het verslagjaar te worden vermeld. In de toelichting of in het bestuursverslag dienen verschillen tussen de begroting en de werkelijke cijfers te worden geanalyseerd.

Baten

313 In ieder geval dient een onderscheid gemaakt te worden in de volgende baten:

- baten van particulieren;
- baten van bedrijfsleven;
- baten van kerken;
- baten van vermogensfondsen;
- baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten;
- baten van loterijorganisaties;
- baten van subsidies van overheden;
- baten van andere fondsenwervende organisaties;
- overige baten.

In de toelichting op de staat van baten en lasten dient de fondsenwervende organisatie zo veel mogelijk te vermelden voor welk bedrag de baten een structureel karakter hebben en voor welk bedrag een incidenteel karakter.

Baten van particulieren

314 Binnen baten van particulieren dienen in ieder geval in de toelichting afzonderlijk vermeld te worden de bijdragen uit:

- collecten;
- nalatenschappen;
- contributies;
- donaties en giften;
- eigen loterijen en prijsvragen;
- overige baten van particulieren.

Met de opbrengst uit collecten wordt bedoeld op inzamelingen door middel van collecten waarvoor vergunningen worden afgegeven.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

315 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten worden als afzonderlijke post in de staat van baten en lasten opgenomen. Onder deze post worden bijvoorbeeld contributies, abonnementsgelden, entreegelden en baten uit de verkoop van artikelen opgenomen.

Bij verkoop van artikelen dient in de staat van baten en lasten onder de post baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten de brutowinst te worden verantwoord. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte producten en/of diensten. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de producten en/of diensten, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe kosten, inclusief de logistieke kosten van in- en verkoop.

In de toelichting op de staat van baten en lasten dienen de netto-omzet, de kostprijs en de brutowinst te worden vermeld.

Baten van subsidies van overheden

316 Onder baten subsidies van overheden worden uitsluitend subsidies die zijn verkregen van een overheid, daaronder begrepen de Europese Unie of vergelijkbare internationale organisaties, overheidsinstellingen en publiekrechtelijke organisaties verantwoord. Tot deze subsidies worden ook gerekend, subsidies die via andere organisatie van een overheid zijn verkregen en onder dezelfde voorwaarden zijn verdeeld of toegewezen.

De fondsenwervende organisatie dient in de toelichting te vermelden of de betreffende subsidies een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.

317 **Verschillen in toegezegde en gerealiseerde baten uit subsidies dienen te worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder de post baten subsidies van overheden, in het jaar waarin deze verschillen betrouwbaar kunnen worden bepaald.**

Voor het overige is hoofdstuk 274 Overheidssubsidies van toepassing.

Saldo financiële baten en lasten

318 **Rentebaten en beleggingsresultaten dienen te worden verantwoord onder de post saldo financiële baten en lasten. De aan de organisatie berekende kosten van beleggingen, zoals bankkosten en kosten van beheer door derden en de eigen organisatie dienen in mindering te worden gebracht op de post saldo financiële baten en lasten .**

In de toelichting op de staat van baten en lasten dient inzicht gegeven te worden in de resultaten van het beleggingsbeleid. Daartoe dienen ten minste de volgende rubrieken afzonderlijk te worden vermeld:

- **rentebaten;**
- **rentelasten;**
- **dividend;**
- **gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten;**
- **kosten van beleggingen;**
- **netto beleggingsresultaat.**

Lasten

319 **Uit de staat van baten en lasten dienen de volgende activiteiten te blijken:**

- **besteed aan doelstellingen;**
- **wervingskosten;**
- **kosten beheer en administratie.**

320 **Omdat belanghebbenden ook inzicht willen hebben in de omvang en samenstelling van de lasten naar kostensoorten, dient in de toelichting op de staat van baten en lasten een specificatie van de lasten gegeven te worden volgens het in de bijlage 3 opgenomen ‘model toelichting bestedingen’. De wijze waarop deze kostentoekening plaatsvindt dient duidelijk in de toelichting te worden vermeld. Bij deze toerekening dient een bestendige gedragslijn te worden gevolgd.**

In de toelichting op de staat van baten en lasten dient een specificatie van de personeelskosten in lonen en salarissen, sociale lasten, pensioenlasten en overige

personeelskosten te worden opgenomen. Tevens dient het gemiddeld aantal gedurende het boekjaar bij de rechtspersoon werkzame werknemers te worden vermeld.

Besteed aan doelstellingen

321 Indien de fondsenwervende organisatie bestedingen doet aan verschillende doelstellingen, dient zij per hoofdgroep van activiteiten de bestedingen toe te rekenen.

Volgens bijlage 3 dienen per hoofdgroep te worden aangegeven de omvang van de aan derden verstrekte subsidies en bijdragen en de kosten van de eigen activiteiten in het kader van de doelstelling.

Met de kosten van de eigen activiteiten in het kader van de doelstelling wordt bedoeld op kosten van bijvoorbeeld zelf verricht wetenschappelijk onderzoek of door de organisatie zelf verleende hulp, maar ook op kosten in het kader van acceptatie, verslaggeving en evaluatie van projecten.

Onder kosten van uitbesteed werk wordt verstaan de kosten van een project waarvan de uitvoering door de organisatie is uitbesteed aan een derde en waarbij de regie en verantwoordelijkheid voor het project door de eigen organisatie plaatsvindt.

Er dient sprake te zijn van consistentie in toerekeningsgrondslagen en -methodiek. De fondsenwervende organisatie dient deze toerekeningsgrondslagen en -methodiek in de toelichting uiteen te zetten.

322 De keuze in het model bijlage 3 voor de detaillering van het aantal verantwoorde doelstellingen dient aan te sluiten met de statutaire doelstellingen en de bij de fondsenwerving gecommuniceerde doelstellingen.

323 In de toelichting dient het totaalbedrag van de vrijvallende (niet tot uitkering gekomen) subsidieverplichtingen zichtbaar in mindering gebracht te worden op de verstrekte subsidies.

324 Van voorlichting als onderdeel van de doelstelling is sprake wanneer de organisatie voorlichting geeft, die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering (anders dan het geven van geld) bij de doelgroep. Het realiseren van dit voorlichtingsdoel moet een van de statutaire doelstellingen van de organisatie zijn en een rechtstreekse relatie hebben met de realisering van de hoofddoelstelling. Voorwaarde voor kostentoekening aan voorlichting is een consistent voorlichtingsbeleid. Voor de situatie waarin voorlichting en fondsenwerving tegelijk plaatsvinden, zie alinea 326.

De fondsenwervende organisatie dient het bedrag van de voorlichtingskosten en de post waarin deze voorlichtingskosten zijn opgenomen afzonderlijk in de toelichting te vermelden.

Wervingskosten

325 Alle kosten van activiteiten, die ten doel hebben mensen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, dienen te worden aangemerkt als wervingskosten baten. Dit houdt in dat de kosten voor publiciteit tot de wervingskosten

baten dienen te worden gerekend, tenzij sprake is van voorlichtingskosten zoals bedoeld in alinea 324.

326 Regelmatig zal er sprake zijn van gemengde activiteiten: voorlichting en fondsenwerving tegelijk (bijvoorbeeld het toezenden van voorlichtingsmateriaal met daarbij de al dan niet nadrukkelijk gestelde vraag om de organisatie ook te steunen). In die gevallen is het toegestaan het deel van deze kosten dat betrekking heeft op de voorlichtingsactiviteit daaraan toe te rekenen. **De fondsenwervende organisatie dient de toerekeningsgrondslagen en -methodiek consistent toe te passen en deze toerekeningsgrondslagen en -methodiek in de toelichting uiteen te zetten.**

327 De fondsenwervende organisatie dient in de toelichting in een percentage te vermelden hoe de wervingskosten zich verhouden tot de baten. De organisatie dient het percentage te bepalen door de wervingskosten te delen door de som van de geworven baten.

Kosten beheer en administratie

328 Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten. **De fondsenwervende organisatie dient de toerekeningsgrondslagen en -methodiek consistent toe te passen en deze toerekeningsgrondslagen en -methodiek in de toelichting uiteen te zetten.**

Personeelsbeloningen

329 **De fondsenwervende organisatie dient het bedrag van de bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten, de omvang van het dienstverband in uren en het parttimepercentage van iedere individuele bestuurder en gewezen bestuurder en van iedere individuele toezichthouder en gewezen toezichthouder in de toelichting te vermelden. Tevens dient de organisatie de bedragen te vermelden van verstrekte leningen, voorschotten en garanties aan (gewezen) bestuurders en (gewezen) toezichthouders.** Indien van toepassing vermeldt de organisatie de nog openstaande bedragen, de afgewaardeerde bedragen en de bedragen waarvan werd afgezien, de rentevoet, de belangrijkste overige bepalingen, en de aflossingen gedurende het boekjaar.

Met bestuurders wordt bedoeld op de personen die deel uitmaken van het bestuur, dus van het statutaire bestuursorgaan (zie artikel 2:44 lid 1 en artikel 2:291 lid 1 BW). Voorts worden hieronder begrepen degenen die bij de statuten algemene bevoegdheden hebben verkregen of aangemerkt kunnen worden als feitelijk leidinggevende (bijvoorbeeld de titulaire directeur die geen statutaire bestuurder is).

De fondsenwervende organisatie vermeldt de gegevens over de bezoldiging en dergelijke van (gewezen) bestuurders en van (gewezen) toezichthouders in overeenstemming met paragraaf 6 Bezoldiging van bestuurders en commissarissen van hoofdstuk 271 Personeelsbeloningen.

Indien de organisatie de financiële gegevens van andere rechtspersonen of vennootschappen consolideert, worden de bedragen die ten laste van deze rechtspersonen of vennootschappen zijn gekomen in de opgave begrepen.

Bestemming saldo van baten en lasten

330 De bestemming van het saldo van baten en lasten dient onder de staat van baten en lasten dan wel in de toelichting te worden vermeld.

650.4 **Bijzondere onderwerpen**

Geconsolideerde jaarrekening

401 Stichtingen en verenigingen kunnen geen wederzijdse kapitaalbelangen verkrijgen. De consolidatie van jaarrekeningen van stichtingen en/of verenigingen betreft in feite een samenvoeging van desbetreffende jaarrekeningen onder toepassing van de methode van consolidatie (eliminieren van onderlinge vorderingen, schulden, baten en lasten). De geconsolideerde reserves en fondsen wijken hierdoor af van de reserves en fondsen van het groepshoofd. **De verschillen tussen de reserves en fondsen volgens de balans en volgens de geconsolideerde balans en de verschillen tussen het resultaat in de staat van baten en lasten en het resultaat in de geconsolideerde staat van baten en lasten dienen door middel van een aansluitingsoverzicht te worden toegelicht.**

Onderdelen van (inter)nationale organisaties

402 Indien een nationale vestiging van een (inter)nationaal verband een rechtspersoon is naar Nederlands recht, dient dit hoofdstuk onverkort te worden toegepast door die rechtspersoon. In dat geval dient in de toelichting verslag te worden gedaan van de besteding van eventuele afdrachten en subsidies door de rechtspersoon aan het (inter)nationaal verband. Voorts dient in de toelichting te worden vermeld de aard en omvang van eventuele kosten, die het (inter)nationaal verband voor zijn rekening heeft genomen ten bate van de fondsenwerving door de fondsenwervende organisatie.

Bestuursverslag

403 Het bestuursverslag is een verslag waarin:

- de directie of het bestuur verantwoording aflegt over de gang van zaken bij de fondsenwervende organisatie en het door de organisatie gevoerde beleid; en
- het toezichthoudend orgaan verantwoording aflegt over de uitvoering van zijn toezichthoudende taak.

Afhankelijk van de inrichting van de organisatie is er wel of niet sprake van een toezichthoudend orgaan (raad van toezicht). Is een dergelijk orgaan niet benoemd dan rust de toezichthoudende taak mede op het bestuur en behoort tot het verslag van dat bestuur informatie over de wijze waarop het toezicht is geregeld.

Aan het bestuursverslag van een fondsenwervende organisatie komt een bijzondere betekenis toe. De aard van de activiteiten brengt met zich mee, dat de maatschappelijke betekenis daarvan slechts in beperkte mate uit de jaarrekening kan blijken. **De voorschriften ten aanzien van het bestuursverslag in hoofdstuk 400 Bestuursverslag dienen overeenkomstig te worden toegepast.**

404 **In het bestuursverslag dient in ieder geval informatie te worden opgenomen over:**

- de doelstelling, missie en visie;
- de belangrijkste risico's en onzekerheden;
- de doelrealisatie;

- het financieel beleid;
- de governance;
- de communicatie met belanghebbenden; en
- de verwachte gang van zaken.

Informatie over doelstelling, missie en visie

405 **De fondsenwervende organisatie dient in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in statutaire doelstelling(en), missie en visie van de organisatie.**

Informatie over belangrijkste risico's en onzekerheden

406 De fondsenwervende organisatie neemt in het bestuursverslag een beschrijving op van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de organisatie wordt geconfronteerd. Voor een nadere uiteenzetting, zie hoofdstuk 400 Bestuursverslag.

Informatie over doelrealisatie

407 **De fondsenwervende organisatie dient in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in:**

- de gewenste resultaten en de beoogde verbetering van de situatie van de doelgroep dan wel van het maatschappelijke doel;
- de wijze van monitoren en evalueren van het behalen van resultaten en het realiseren van verbetering;
- de selectie van de programma's en/of projecten; en
- de belangrijkste bereikte resultaten en niet bereikte resultaten in het boekjaar in het licht van het (meerjaren)beleid.

Het is van belang dat de fondsenwervende organisatie het publiek en andere belanghebbenden inzicht geeft in de bestedingen aan de doelstelling in het boekjaar. Indien sprake is van (meerjaren) toezeggingen aan (project)subsidies en –bijdragen dan is het mogelijk dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten uit hoofde van doelbestedingen sterk afwijken van de in het boekjaar daadwerkelijk verrichte uitgaven aan de doelbesteding. Dit omdat de toezeggingen (deels) pas in toekomstige jaren worden besteed. Indien deze situatie zich voordoet, geeft de organisatie een (kwalitatieve) toelichting voor zover mogelijk aangevuld met een kwantitatieve onderbouwing van de in het boekjaar verrichte uitgaven.

Informatie over financieel beleid

408 **De fondsenwervende organisatie dient in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in:**

- een analyse van het saldo van baten en lasten waarbij specifiek toelichting wordt gegeven op bijzondere baten en lasten met een eenmalig karakter, baten en lasten uit voorgaande jaren die het inzicht van de belanghebbende in het saldo van baten en lasten beïnvloeden;
- de gehanteerde fondsenwervingsmethode(n);
- de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen de lasten 'besteed aan doelstelling', 'wervingskosten' en 'kosten beheer en administratie';
- de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen wervingskosten en de som van geworven baten;

- het beleid ten aanzien van de functie en de omvang van de reserves en fondsen, waarbij inzicht wordt gegeven in de risicoanalyse die ten grondslag ligt aan de omvang van de continuïteitsreserve;
- het beleggingsbeleid waarbij een toelichting wordt gegeven op de volgende elementen;
 - het doel en de tijdshorizon;
 - het risicoprofiel en de samenstelling van de portefeuille;
 - duurzaamheidscriteria;
 - de wijze van beheer van de portefeuille, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden;
 - de wijze waarop controle/toezicht op de naleving van het beleggingsstatuut plaatsvindt;
 - beleggingsresultaten in het boekjaar.

Informatie over governance

409 **De fondsenwervende organisatie dient in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in:**

- de juridische structuur van de fondsenwervende organisatie, met inbegrip van de groepsstructuur;
- de naam en functie van bestuurders, directieleden en toezichthouders en hun eventuele (betaalde en onbetaalde) hoofd- en nevenfuncties;
- het bezoldigingsbeleid voor bestuurders, directie ,toezichthouders en medewerkers;
- de gedragscodes en richtlijnen die de organisatie onderschrijft en naleeft; en
- de wijze waarop het toezicht op de fondsenwervende organisatie is georganiseerd.

Indien de fondsenwervende organisatie onderdeel is van of een verbonden relatie heeft met een internationale fondsenwervende organisatie, dient inzicht te worden gegeven in de aard van de verbondenheid tussen de Nederlandse organisatie en de internationale organisatie.

Informatie over communicatie met belanghebbenden

410 **De fondsenwervende organisatie dient in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in haar beleid met betrekking tot de communicatie met belanghebbenden.** Hierbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- het bepalen van de (groepen) belanghebbenden;
- de wijze waarop een optimale relatie met deze groepen belanghebbenden wordt nagestreefd.

Informatie over verwachte gang van zaken

411 **De fondsenwervende organisatie dient in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in de belangrijkste toekomstplannen voor de korte en middellange termijn. Hierbij dient specifiek ingegaan te worden op belangrijke wijzigingen in doelstelling, beleid, programma's en activiteiten die voor een belanghebbende van het goede doel relevant zijn.**

Verkorte jaarverslaggeving

412 Sommige fondsenwervende organisaties publiceren naast hun officiële

jaarverslaggeving een verkort verslag. **Een verkort verslag dient inhoudelijk niet af te wijken van het officiële verslag analoog aan de regels in artikel 2:395 lid 2 BW.**

413 **De verkorte jaarverslaggeving dient in ieder geval te bevatten:**

- **de statutaire naam, volledig adres en rechtsvorm;**
- **uit het bestuursverslag in ieder geval informatie over de doelstelling, missie en visie;**
- **uit de jaarrekening de balans, de staat van baten en lasten en de specificatie van de lasten (bijlage 1 tot en met 3);**
- **omschrijving van de doelstelling; en**
- **de strekking van de afgegeven accountantsverklaring.**

650 Bijlage 1 **Model balans**

	31 december 20xx	31 december 20xx-1
ACTIVA		
<i>Immateriële vaste activa</i>
<i>Materiële vaste activa</i>
<i>Financiële vaste activa</i>

<i>Voorraden</i>
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>
<i>Effecten</i>
<i>Liquide middelen</i>

Totaal
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
– reserves		
• continuïteitsreserve
• bestemmingsreserves
• herwaarderingsreserve
• overige reserves

– fondsen		
• bestemmingsfonds(en)

<i>Voorzieningen</i>
<i>Langlopende schulden</i>
<i>Kortlopende schulden</i>
Totaal

650 Bijlage 2 Model van baten en lasten

	Werkelijk jaar t		Begroot jaar t	
	€	€	€	€
Baten:				
- Baten van particulieren:				
- Baten van bedrijfsleven	
- Baten van kerken	
- Baten van vermogensfondsen	
- Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	
- Baten van loterijorganisaties	
- Baten van subsidies van overheden	
- Baten van andere fondsenwervende organisaties	
Som van de geworven baten	
- Overige baten	
Som van de baten	
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
- Doelstelling A	
- Doelstelling B	
- Doelstelling C	
Wervingskosten	
Kosten beheer en administratie	
Som van de lasten	
Saldo voor financiële baten en lasten	
Saldo financiële baten en lasten	
Saldo van baten en lasten	
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- continuïteitsreserve	
- bestemmingsreserve	
- bestemmingsfonds	
	

650 Bijlage 3 Model toelichting bestedingen

	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk jaar t	Begroot jaar t	Totaal werkelijk jaar t-1
	A	B	C					
Verstrekke (project)subsidies en (project)bijdragen
Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties
Aankopen en verwervingen
Uitbesteed werk
Communicatiekosten
Personeelskosten
Huisvestingskosten
Kantoor- en algemene kosten
Afschrijving en rente
Totaal

C2 KLEINE FONDSENWERVENDE ORGANISATIES

Deze Richtlijn C2 is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017.

650.1 Algemene uiteenzettingen

Inleiding en toepassingsgebied

101 Dit hoofdstuk is van toepassing op de kleine fondsenwervende organisatie.

De fondsenwervende organisatie is een particuliere organisatie met een maatschappelijke doelstelling die niet op winst is gericht en voor het realiseren van haar doelstelling baten verwerft uit publieke offervaardigheid en daarnaast uit andere bronnen van herkomst zoals overheidssubsidies, loterijen en baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten.

De kleine fondsenwervende organisatie is een organisatie waarvan de totale baten in het verslagjaar minder zijn dan € 500.000¹.

102 De jaarverslaggeving van de kleine fondsenwervende organisatie is als zodanig niet wettelijk geregeld. Er bestaan voor stichtingen en verenigingen summier voorschriften in artikel 2:10 BW.

Het is voor de gebruikers van de jaarrekening van belang dat de organisatie een goed inzicht geeft in haar activiteiten en de uitkomsten daarvan. Het is voor het maatschappelijk vertrouwen in de fondsenwerving van belang dat het publiek erop kan vertrouwen dat de verslaggeving een heldere en transparante weergave is van de verwerving en de besteding van de middelen, en van de reserves en fondsen.

In hoofdstuk C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven zijn algemene bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van (onder meer) kleine fondsenwervende organisaties. In hoofdstuk C2 zijn specifieke bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van kleine fondsenwervende organisaties. Fondsenwervende organisaties passen beide hoofdstukken in combinatie toe. Indien de voorschriften van hoofdstuk C2 afwijken van die van hoofdstuk C1, gaan de voorschriften van hoofdstuk C2 voor.

De kleine fondsenwervende organisatie die de hoofdstukken C1 en C2 toepast, past ook de andere hoofdstukken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen toe. Deze bepalingen vormen immers algemeen aanvaarde grondslagen voor de verslaggeving.

Definities

103 In dit hoofdstuk worden de volgende begrippen gebruikt.

¹ Deze grens is ontleend aan de erkenningsregeling, zoals gepubliceerd door Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie.

Bestemmingsreserve:

Het deel van het eigen vermogen dat wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, en deze beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsfonds:

Het deel van het eigen vermogen dat wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, en deze beperking door derden is aangebracht.

Toeziachter (commissaris):

De persoon die krachtens de statuten met het toezicht op het bestuur is belast.

Wettelijke bepalingen

104 Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op de volgende wettelijke bepalingen. Deze bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 900 Wetteksten:

- artikel 2:10 lid 1 en 2 BW;
- artikel 2:48 lid 1 BW;
- artikel 2:49 lid 1 BW; en
- artikel 2:300 lid 1 BW.

650.2 Verwerking en waardering

Materiële vaste activa

201 Materiële vaste activa aangewend in het kader van de doelstelling worden op dezelfde manier gewaardeerd als activa benodigd voor de bedrijfsvoering.

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een speciale inzamelingsactie worden de baten uit de inzamelingsactie verwerkt in de staat van baten en lasten en wordt de investering geactiveerd onder de materiële vaste activa. De baten verkregen uit de inzamelingsactie worden via de bestemming van het saldo van baten en lasten toegevoegd aan een bestemmingsfonds. Uit het bestemmingsfonds valt jaarlijks via de bestemming van het saldo van baten en lasten een bedrag vrij naar rato van de afschrijvingen op het materieel vast actief ten gunste van de overige reserves.

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een overheidssubsidie wordt hoofdstuk B17 Overheidssubsidies zoveel als mogelijk toegepast.

Reserves en fondsen

202 De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. De organisatie is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. Daarom wordt gesproken over reserves en fondsen in plaats van over eigen vermogen.

203 Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves en fondsen vinden plaats uit de bestemming van het saldo van baten en lasten. Bestedingen waarvoor een bestemmingsreserve of een bestemmingsfonds is gevormd, verwerkt de organisatie daarom eerst als last in de staat van baten en lasten. Zie ook alinea 203 tot en met 206 van hoofdstuk C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

650.3 Presentatie en toelichting

Modellen

301 De organisatie stelt de balans en de staat van baten en lasten op overeenkomstig de in bijlage 1 en 2 opgenomen modellen.

Teneinde inzicht te geven in de bijzondere karakteristiek van de organisatie kunnen de omschrijvingen van en indelingen in posten voor zover nodig worden aanpast.

Reserves en fondsen

302 In de balans wordt de post reserves en fondsen zodanig gepresenteerd dat daaruit afzonderlijk blijken:

1. de reserves; en
2. de fondsen.

303 Van elke post van de reserves en fondsen wordt een verloopoverzicht opgenomen waaruit blijkt:

- het bedrag aan het begin van het boekjaar;
- de toevoegingen en verminderingen over het boekjaar, uitgesplitst naar hun aard; en
- het bedrag van aan het eind van het boekjaar.

Reserves

304 Het bestuur van de organisatie geeft door de bepaling van de reserves aan op welke wijze het bestuur de ter beschikking staande middelen wenst aan te wenden.

De reserves worden in de balans onderverdeeld naar:

- Bestemmingsreserve;
- Overige reserves.

305 Indien de organisatie een deel van de middelen heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan en deze beperking is door het bestuur aangebracht, merkt zij dit deel aan als bestemmingsreserve.

Fondsen

306 Indien de organisatie een deel van de middelen heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan en deze beperking is door derden aangebracht, merkt zij dit deel aan als bestemmingsfonds.

Een voorbeeld is een donatie waarvan de donateur heeft aangegeven dat deze niet bestemd zijn om te besteden, maar om te beheren en het rendement daarvan te besteden aan de doelstelling. Zie ook alinea 306 van hoofdstuk C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

307 Indien een actie voor een specifiek doel meer opbrengt dan voor dat doel benodigd is of aan een gift de bestemming ontvalt, wordt dit feit vermeld in het verslagjaar waarin dit duidelijk wordt. Het meerdere bedrag dient, voor zover het een niet geoordeelde gift of een bestemmingsreserve betreft, onder de overige reserves verantwoord. Indien aan een bestemmingsfonds de bestemming ontvalt, wordt het resterende bedrag aan de overige reserves toegevoegd of, bij besluit van het bestuur, aan een bestemmingsreserve toegevoegd,

tenzij de vrijval leidt tot een terugbetalingsverplichting. Alsdan wordt een verplichting in de balans verwerkt. Deze verwerkingswijze wordt toegelicht.

Staat van baten en lasten

308 Alle opbrengsten worden voor het brutobedrag onder de baten opgenomen, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders bepaalt. Kosten die nodig zijn om bepaalde baten te realiseren, worden in de staat van baten en lasten als last te worden gepresenteerd, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders bepaalt.

309 In de staat van baten en lasten worden de begrotingscijfers van het verslagjaar vermeld. In de toelichting of in het bestuursverslag worden verschillen tussen de begroting en de werkelijke cijfers geanalyseerd.

Baten

310 In ieder geval wordt een onderscheid gemaakt in de volgende baten:

- baten van particulieren;
- baten van bedrijfsleven;
- baten van kerken;
- baten van vermogensfondsen;
- baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten;
- baten van loterijorganisaties;
- baten van subsidies van overheden;
- baten van andere fondsenwervende organisaties;
- overige baten.

Baten van particulieren

311 Binnen baten van particulieren worden in ieder geval in de toelichting afzonderlijk vermeld de bijdragen uit:

- collecten;
- nalatenschappen;
- contributies;
- donaties en giften;
- eigen loterijen en prijsvragen;
- overige baten van particulieren.

Met de opbrengst uit collecten wordt bedoeld op inzamelingen door middel van collecten waarvoor vergunningen worden afgegeven.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

312 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten worden als afzonderlijke post in de staat van baten en lasten opgenomen. Onder deze post worden bijvoorbeeld contributies, abonnementsgelden, entreegelden en baten uit de verkoop van artikelen opgenomen.

Bij verkoop van artikelen wordt in de staat van baten en lasten onder de post baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten de brutowinst verantwoord. In de toelichting op de staat van baten en lasten worden de netto-omzet, de kostprijs en de brutowinst vermeld.

Baten van subsidies van overheden

313 Onder baten subsidies van overheden worden uitsluitend subsidies die zijn verkregen van een overheid, daaronder begrepen de Europese Unie of vergelijkbare internationale organisaties, overheidsinstellingen en publiekrechtelijke organisaties verantwoord. Tot deze subsidies worden ook gerekend, subsidies die via andere organisatie van een overheid zijn verkregen en onder dezelfde voorwaarden zijn verdeeld of toegewezen.

De fondsenwervende organisatie vermeldt in de toelichting of de betreffende subsidies een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.

Voor het overige is hoofdstuk B17 Overheidssubsidies van toepassing.

Saldo financiële baten en lasten

314 Rentebaten en beleggingsresultaten worden verantwoord onder de post saldo financiële baten en lasten. De aan de organisatie berekende kosten van beleggingen, zoals bankkosten en kosten van beheer door derden en de eigen organisatie worden in mindering gebracht op de post saldo financiële baten en lasten.

Lasten

315 Uit de staat van baten en lasten blijken de volgende activiteiten:

- besteed aan doelstellingen;
- wervingskosten;
- kosten beheer en administratie.

Besteed aan doelstellingen

316 Indien de fondsenwervende organisatie bestedingen doet aan verschillende doelstellingen, rekent zij per hoofdgroep van activiteiten de bestedingen toe.

317 Van voorlichting als onderdeel van de doelstelling is sprake wanneer de organisatie voorlichting geeft, die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering (anders dan het geven van geld) bij de doelgroep. Het realiseren van dit voorlichtingsdoel moet een van de statutaire doelstellingen van de organisatie zijn en een rechtstreekse relatie hebben met de realisering van de hoofddoelstelling. Voorwaarde voor kostentoekening aan voorlichting is een consistent voorlichtingsbeleid. Voor de situatie waarin voorlichting en fondsenwerving tegelijk plaatsvinden, zie alinea 326.

De fondsenwervende organisatie vermeldt het bedrag van de voorlichtingskosten en de post waarin deze voorlichtingskosten zijn opgenomen afzonderlijk in de toelichting.

Wervingskosten

318 Alle kosten van activiteiten, die ten doel hebben mensen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, worden aangemerkt als wervingskosten baten. Dit houdt in dat de kosten voor publiciteit tot de wervingskosten baten worden gerekend, tenzij sprake is van voorlichtingskosten zoals bedoeld in alinea 324.

319 Regelmatig zal er sprake zijn van gemengde activiteiten: voorlichting en fondsenwerving tegelijk (bijvoorbeeld het toezenden van voorlichtingsmateriaal met daarbij de al dan niet nadrukkelijk gestelde vraag om de organisatie ook te steunen). In die gevallen is het toegestaan het deel van deze kosten dat betrekking heeft op de voorlichtingsactiviteit

daaraan toe te rekenen. De fondsenwervende organisatie past de toerekeningsgrondslagen en -methodiek consistent toe en zet deze toerekeningsgrondslagen en -methodiek in de toelichting uiteen.

Kosten beheer en administratie

320 Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Personeelsbeloningen

321 De fondsenwervende organisatie vermeldt, indien van toepassing, het bedrag van de bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten, de omvang van het dienstverband in uren en het parttimepercentage van iedere individuele bestuurder en gewezen bestuurder en van iedere individuele toezichthouder en gewezen toezichthouder in de toelichting. Tevens vermeldt de organisatie de bedragen van verstrekte leningen, voorschotten en garanties aan (gewezen) bestuurders en (gewezen) toezichthouders. Indien van toepassing vermeldt de organisatie de nog openstaande bedragen, de afgewaardeerde bedragen en de bedragen waarvan werd afgezien, de rentevoet, de belangrijkste overige bepalingen, en de aflossingen gedurende het boekjaar.

Met bestuurders wordt bedoeld op de personen die deel uitmaken van het bestuur, dus van het statutaire bestuursorgaan (zie artikel 2:44 lid 1 en artikel 2:291 lid 1 BW). Voorts worden hieronder begrepen degenen die bij de statuten algemene bevoegdheden hebben verkregen of aangemerkt kunnen worden als feitelijk leidinggevende (bijvoorbeeld de titulaire directeur die geen statutaire bestuurder is).

Bestemming saldo van baten en lasten

322 De bestemming van het saldo van baten en lasten wordt onder de staat van baten en lasten dan wel in de toelichting vermeld.

650.4 Bijzondere onderwerpen

Bestuursverslag

401 Het bestuursverslag is een verslag waarin de directie of het bestuur verantwoording aflegt over de gang van zaken bij de fondsenwervende organisatie en het door de organisatie gevoerde beleid.

Aan het bestuursverslag van een fondsenwervende organisatie komt een bijzondere betekenis toe. De aard van de activiteiten brengt met zich mee, dat de maatschappelijke betekenis daarvan slechts in beperkte mate uit de jaarrekening kan blijken.

402 In het bestuursverslag wordt in ieder geval informatie opgenomen over:

- de doelstelling, missie en visie;
- de belangrijkste risico's en onzekerheden;
- de doelrealisatie;
- het financieel beleid;
- de governance;
- de communicatie met belanghebbenden; en

- de verwachte gang van zaken.

Informatie over doelstelling, missie en visie

403 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in statutaire doelstelling(en), missie en visie van de organisatie.

Informatie over belangrijkste risico's en onzekerheden

404 De organisatie neemt in het bestuursverslag een beschrijving op van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de organisatie wordt geconfronteerd.

Informatie over doelrealisatie

405 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in:

- de gewenste resultaten en de beoogde verbetering van de situatie van de doelgroep dan wel van het maatschappelijke doel;
- de wijze van monitoren en evalueren van het behalen van resultaten en het realiseren van verbetering;
- de selectie van de programma's en/of projecten; en
- de belangrijkste bereikte resultaten en niet bereikte resultaten in het boekjaar in het licht van het (meerjaren)beleid.

Het is van belang dat de organisatie het publiek en andere belanghebbenden inzicht geeft in de bestedingen aan de doelstelling in het boekjaar.

Informatie over financieel beleid

406 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht in:

- de gehanteerde fondsenwervingsmethode(n);
- de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen de lasten 'bested aan doelstelling', 'wervingskosten' en 'kosten beheer en administratie';
- de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen wervingskosten en de som van geworven baten;
- het beleid ten aanzien van de functie en de omvang van de reserves en fondsen.

Informatie over governance

407 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in de naam en functie van bestuurders, directie en, indien van toepassing, toezichthouders en hun eventuele (betaalde en onbetaalde) hoofd- en nevenfuncties.

Informatie over communicatie met belanghebbenden

408 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht in haar beleid en de wijze waarop met belanghebbenden gecommuniceerd wordt waarbij de organisatie benoemt welke (groepen) van belanghebbenden voor de organisatie van belang zijn.

Informatie over verwachte gang van zaken

409 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders

inzichtelijke wijze inzicht in de belangrijkste toekomstplannen voor de korte en middellange termijn. Zij neemt ook de begroting voor het jaar volgend op het verslagjaar op.

650 Bijlage 1 **Model balans**

	31 december 20xx	31 december 20xx-1
ACTIVA		
<i>Immateriële vaste activa</i>
<i>Materiële vaste activa</i>
<i>Financiële vaste activa</i>
	<hr/>	<hr/>

<i>Voorraden</i>
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>
<i>Effecten</i>
<i>Liquide middelen</i>
	<hr/>	<hr/>

Totaal	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
– reserves		
• bestemmingsreserves
• overige reserves
	<hr/>	<hr/>

– fondsen		
• bestemmingsfonds(en)
	<hr/>	<hr/>

<i>Vorzieningen</i>
<i>Langlopende schulden</i>
<i>Kortlopende schulden</i>
	<hr/>	<hr/>
Totaal	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

650 Bijlage 2 Model van baten en lasten

	Werkelijk jaar t		Begroot jaar t	
	€	€	€	€
Baten:				
- Baten van particulieren:				
- Baten van bedrijfsleven	
- Baten van kerken	
- Baten van vermogensfondsen	
- Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	
- Baten van loterijorganisaties	
- Baten van subsidies van overheden	
- Baten van andere fondsenwervende organisaties	
Som van de geworven baten	
- Overige baten	
Som van de baten	
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
- Doelstelling A	
- Doelstelling B	
- Doelstelling C	
Wervingskosten	
Kosten beheer en administratie	
Som van de lasten	
Saldo voor financiële baten en lasten	
Saldo financiële baten en lasten	
Saldo van baten en lasten	
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- overige reserve	
- bestemmingsreserve	
- bestemmingsfonds	
	

C2 KLEINE FONDSENWERVENDE ORGANISATIES

Deze Richtlijn C2 is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017.

650.1 Algemene uiteenzettingen

Inleiding en toepassingsgebied

101 Dit hoofdstuk is van toepassing op de kleine fondsenwervende organisatie.

De fondsenwervende organisatie is een particuliere organisatie met een maatschappelijke doelstelling die niet op winst is gericht en voor het realiseren van haar doelstelling baten verwerft uit publieke offervaardigheid en daarnaast uit andere bronnen van herkomst zoals overheidssubsidies, loterijen en baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten.

De kleine fondsenwervende organisatie is een organisatie waarvan de totale baten in het verslagjaar minder zijn dan € 500.000¹.

102 De jaarverslaggeving van de kleine fondsenwervende organisatie is als zodanig niet wettelijk geregeld. Er bestaan voor stichtingen en verenigingen summier voorschriften in artikel 2:10 BW.

Het is voor de gebruikers van de jaarrekening van belang dat de organisatie een goed inzicht geeft in haar activiteiten en de uitkomsten daarvan. Het is voor het maatschappelijk vertrouwen in de fondsenwerving van belang dat het publiek erop kan vertrouwen dat de verslaggeving een heldere en transparante weergave is van de verwerving en de besteding van de middelen, en van de reserves en fondsen.

In hoofdstuk C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven zijn algemene bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van (onder meer) kleine fondsenwervende organisaties. In hoofdstuk C2 zijn specifieke bepalingen opgenomen voor de verslaggeving van kleine fondsenwervende organisaties. Fondsenwervende organisaties passen beide hoofdstukken in combinatie toe. Indien de voorschriften van hoofdstuk C2 afwijken van die van hoofdstuk C1, gaan de voorschriften van hoofdstuk C2 voor.

De kleine fondsenwervende organisatie die de hoofdstukken C1 en C2 toepast, past ook de andere hoofdstukken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen toe. Deze bepalingen vormen immers algemeen aanvaarde grondslagen voor de verslaggeving.

Definities

103 In dit hoofdstuk worden de volgende begrippen gebruikt.

¹ Deze grens is ontleend aan de erkenningsregeling, zoals gepubliceerd door Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie.

Bestemmingsreserve:

Het deel van het eigen vermogen dat wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, en deze beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsfonds:

Het deel van het eigen vermogen dat wordt afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, en deze beperking door derden is aangebracht.

Toezichthouder (commissaris):

De persoon die krachtens de statuten met het toezicht op het bestuur is belast.

Wettelijke bepalingen

104 Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op de volgende wettelijke bepalingen. Deze bepalingen zijn opgenomen in hoofdstuk 900 Wetteksten:

- artikel 2:10 lid 1 en 2 BW;
- artikel 2:48 lid 1 BW;
- artikel 2:49 lid 1 BW; en
- artikel 2:300 lid 1 BW.

650.2 Verwerking en waardering

Materiële vaste activa

201 Materiële vaste activa aangewend in het kader van de doelstelling worden op dezelfde manier gewaardeerd als activa benodigd voor de bedrijfsvoering.

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een speciale inzamelingsactie worden de baten uit de inzamelingsactie verwerkt in de staat van baten en lasten en wordt de investering geactiveerd onder de materiële vaste activa. De baten verkregen uit de inzamelingsactie worden via de bestemming van het saldo van baten en lasten toegevoegd aan een bestemmingsfonds. Uit het bestemmingsfonds valt jaarlijks via de bestemming van het saldo van baten en lasten een bedrag vrij naar rato van de afschrijvingen op het materieel vast actief ten gunste van de overige reserves.

In het geval dat investeringen zijn gefinancierd uit een overheidssubsidie wordt hoofdstuk B17 Overheidssubsidies zoveel als mogelijk toegepast.

Reserves en fondsen

202 De post reserves en fondsen heeft een bijzonder karakter. De organisatie is gehouden dit vermogen slechts aan te wenden in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in het leven is geroepen. Daarom wordt gesproken over reserves en fondsen in plaats van over eigen vermogen.

203 Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves en fondsen vinden plaats uit de bestemming van het saldo van baten en lasten. Bestedingen waarvoor een bestemmingsreserve of een bestemmingsfonds is gevormd, verwerkt de organisatie daarom eerst als last in de staat van baten en lasten. Zie ook alinea 203 tot en met 206 van hoofdstuk C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

650.3 Presentatie en toelichting

Modellen

301 De organisatie stelt de balans en de staat van baten en lasten op overeenkomstig de in bijlage 1 en 2 opgenomen modellen.

Teneinde inzicht te geven in de bijzondere karakteristiek van de organisatie kunnen de omschrijvingen van en indelingen in posten voor zover nodig worden aanpast.

Reserves en fondsen

302 In de balans wordt de post reserves en fondsen zodanig gepresenteerd dat daaruit afzonderlijk blijken:

1. de reserves; en
2. de fondsen.

303 Van elke post van de reserves en fondsen wordt een verloopoverzicht opgenomen waaruit blijkt:

- het bedrag aan het begin van het boekjaar;
- de toevoegingen en verminderingen over het boekjaar, uitgesplitst naar hun aard; en
- het bedrag van aan het eind van het boekjaar.

Reserves

304 Het bestuur van de organisatie geeft door de bepaling van de reserves aan op welke wijze het bestuur de ter beschikking staande middelen wenst aan te wenden.

De reserves worden in de balans onderverdeeld naar:

- Bestemmingsreserve;
- Overige reserves.

305 Indien de organisatie een deel van de middelen heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan en deze beperking is door het bestuur aangebracht, merkt zij dit deel aan als bestemmingsreserve.

Fondsen

306 Indien de organisatie een deel van de middelen heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan en deze beperking is door derden aangebracht, merkt zij dit deel aan als bestemmingsfonds.

Een voorbeeld is een donatie waarvan de donateur heeft aangegeven dat deze niet bestemd zijn om te besteden, maar om te beheren en het rendement daarvan te besteden aan de doelstelling. Zie ook alinea 306 van hoofdstuk C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven.

307 Indien een actie voor een specifiek doel meer opbrengt dan voor dat doel benodigd is of aan een gift de bestemming ontvalt, wordt dit feit vermeld in het verslagjaar waarin dit duidelijk wordt. Het meerdere bedrag dient, voor zover het een niet geoormerkte gift of een bestemmingsreserve betreft, onder de overige reserves verantwoord. Indien aan een bestemmingsfonds de bestemming ontvalt, wordt het resterende bedrag aan de overige reserves toegevoegd of, bij besluit van het bestuur, aan een bestemmingsreserve toegevoegd,

tenzij de vrijval leidt tot een terugbetalingsverplichting. Alsdan wordt een verplichting in de balans verwerkt. Deze verwerkingswijze wordt toegelicht.

Staat van baten en lasten

308 Alle opbrengsten worden voor het brutobedrag onder de baten opgenomen, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders bepaalt. Kosten die nodig zijn om bepaalde baten te realiseren, worden in de staat van baten en lasten als last te worden gepresenteerd, tenzij dit hoofdstuk uitdrukkelijk anders bepaalt.

309 In de staat van baten en lasten worden de begrotingscijfers van het verslagjaar vermeld. In de toelichting of in het bestuursverslag worden verschillen tussen de begroting en de werkelijke cijfers geanalyseerd.

Baten

310 In ieder geval wordt een onderscheid gemaakt in de volgende baten:

- baten van particulieren;
- baten van bedrijfsleven;
- baten van kerken;
- baten van vermogensfondsen;
- baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten;
- baten van loterijorganisaties;
- baten van subsidies van overheden;
- baten van andere fondsenwervende organisaties;
- overige baten.

Baten van particulieren

311 Binnen baten van particulieren worden in ieder geval in de toelichting afzonderlijk vermeld de bijdragen uit:

- collecten;
- nalatenschappen;
- contributies;
- donaties en giften;
- eigen loterijen en prijsvragen;
- overige baten van particulieren.

Met de opbrengst uit collecten wordt bedoeld op inzamelingen door middel van collecten waarvoor vergunningen worden afgegeven.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

312 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten worden als afzonderlijke post in de staat van baten en lasten opgenomen. Onder deze post worden bijvoorbeeld contributies, abonnementsgelden, entreegelden en baten uit de verkoop van artikelen opgenomen.

Bij verkoop van artikelen wordt in de staat van baten en lasten onder de post baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten de brutowinst verantwoord. In de toelichting op de staat van baten en lasten worden de netto-omzet, de kostprijs en de brutowinst vermeld.

Baten van subsidies van overheden

313 Onder baten subsidies van overheden worden uitsluitend subsidies die zijn verkregen van een overheid, daaronder begrepen de Europese Unie of vergelijkbare internationale organisaties, overheidsinstellingen en publiekrechtelijke organisaties verantwoord. Tot deze subsidies worden ook gerekend, subsidies die via andere organisatie van een overheid zijn verkregen en onder dezelfde voorwaarden zijn verdeeld of toegewezen.

De fondsenwervende organisatie vermeldt in de toelichting of de betreffende subsidies een incidenteel dan wel structureel karakter hebben.

Voor het overige is hoofdstuk B17 Overheidssubsidies van toepassing.

Saldo financiële baten en lasten

314 Rentebaten en beleggingsresultaten worden verantwoord onder de post saldo financiële baten en lasten. De aan de organisatie berekende kosten van beleggingen, zoals bankkosten en kosten van beheer door derden en de eigen organisatie worden in mindering gebracht op de post saldo financiële baten en lasten.

Lasten

315 Uit de staat van baten en lasten blijken de volgende activiteiten:

- besteed aan doelstellingen;
- wervingskosten;
- kosten beheer en administratie.

Besteed aan doelstellingen

316 Indien de fondsenwervende organisatie bestedingen doet aan verschillende doelstellingen, rekent zij per hoofdgroep van activiteiten de bestedingen toe.

317 Van voorlichting als onderdeel van de doelstelling is sprake wanneer de organisatie voorlichting geeft, die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering (anders dan het geven van geld) bij de doelgroep. Het realiseren van dit voorlichtingsdoel moet een van de statutaire doelstellingen van de organisatie zijn en een rechtstreekse relatie hebben met de realisering van de hoofddoelstelling. Voorwaarde voor kostentoekening aan voorlichting is een consistent voorlichtingsbeleid. Voor de situatie waarin voorlichting en fondsenwerving tegelijk plaatsvinden, zie alinea 326.

De fondsenwervende organisatie vermeldt het bedrag van de voorlichtingskosten en de post waarin deze voorlichtingskosten zijn opgenomen afzonderlijk in de toelichting.

Wervingskosten

318 Alle kosten van activiteiten, die ten doel hebben mensen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, worden aangemerkt als wervingskosten baten. Dit houdt in dat de kosten voor publiciteit tot de wervingskosten baten worden gerekend, tenzij sprake is van voorlichtingskosten zoals bedoeld in alinea 324.

319 Regelmatig zal er sprake zijn van gemengde activiteiten: voorlichting en fondsenwerving tegelijk (bijvoorbeeld het toezenden van voorlichtingsmateriaal met daarbij de al dan niet nadrukkelijk gestelde vraag om de organisatie ook te steunen). In die gevallen is het toegestaan het deel van deze kosten dat betrekking heeft op de voorlichtingsactiviteit

daaraan toe te rekenen. De fondsenwervende organisatie past de toerekeningsgrondslagen en -methodiek consistent toe en zet deze toerekeningsgrondslagen en -methodiek in de toelichting uiteen.

Kosten beheer en administratie

320 Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering die niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

Personeelsbeloningen

321 De fondsenwervende organisatie vermeldt, indien van toepassing, het bedrag van de bezoldiging met inbegrip van de pensioenlasten, de omvang van het dienstverband in uren en het parttimepercentage van iedere individuele bestuurder en gewezen bestuurder en van iedere individuele toezichthouder en gewezen toezichthouder in de toelichting. Tevens vermeldt de organisatie de bedragen van verstrekte leningen, voorschotten en garanties aan (gewezen) bestuurders en (gewezen) toezichthouders. Indien van toepassing vermeldt de organisatie de nog openstaande bedragen, de afgewaardeerde bedragen en de bedragen waarvan werd afgezien, de rentevoet, de belangrijkste overige bepalingen, en de aflossingen gedurende het boekjaar.

Met bestuurders wordt bedoeld op de personen die deel uitmaken van het bestuur, dus van het statutaire bestuursorgaan (zie artikel 2:44 lid 1 en artikel 2:291 lid 1 BW). Voorts worden hieronder begrepen degenen die bij de statuten algemene bevoegdheden hebben verkregen of aangemerkt kunnen worden als feitelijk leidinggevende (bijvoorbeeld de titulaire directeur die geen statutaire bestuurder is).

Bestemming saldo van baten en lasten

322 De bestemming van het saldo van baten en lasten wordt onder de staat van baten en lasten dan wel in de toelichting vermeld.

650.4 Bijzondere onderwerpen

Bestuursverslag

401 Het bestuursverslag is een verslag waarin de directie of het bestuur verantwoording aflegt over de gang van zaken bij de fondsenwervende organisatie en het door de organisatie gevoerde beleid.

Aan het bestuursverslag van een fondsenwervende organisatie komt een bijzondere betekenis toe. De aard van de activiteiten brengt met zich mee, dat de maatschappelijke betekenis daarvan slechts in beperkte mate uit de jaarrekening kan blijken.

402 In het bestuursverslag wordt in ieder geval informatie opgenomen over:

- de doelstelling, missie en visie;
- de belangrijkste risico's en onzekerheden;
- de doelrealisatie;
- het financieel beleid;
- de governance;
- de communicatie met belanghebbenden; en

- de verwachte gang van zaken.

Informatie over doelstelling, missie en visie

403 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in statutaire doelstelling(en), missie en visie van de organisatie.

Informatie over belangrijkste risico's en onzekerheden

404 De organisatie neemt in het bestuursverslag een beschrijving op van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de organisatie wordt geconfronteerd.

Informatie over doelrealisatie

405 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in:

- de gewenste resultaten en de beoogde verbetering van de situatie van de doelgroep dan wel van het maatschappelijke doel;
- de wijze van monitoren en evalueren van het behalen van resultaten en het realiseren van verbetering;
- de selectie van de programma's en/of projecten; en
- de belangrijkste bereikte resultaten en niet bereikte resultaten in het boekjaar in het licht van het (meerjaren)beleid.

Het is van belang dat de organisatie het publiek en andere belanghebbenden inzicht geeft in de bestedingen aan de doelstelling in het boekjaar.

Informatie over financieel beleid

406 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht in:

- de gehanteerde fondsenwervingsmethode(n);
- de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen de lasten 'bested aan doelstelling', 'wervingskosten' en 'kosten beheer en administratie';
- de gewenste en gerealiseerde verhouding tussen wervingskosten en de som van geworven baten;
- het beleid ten aanzien van de functie en de omvang van de reserves en fondsen.

Informatie over governance

407 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht te geven in de naam en functie van bestuurders, directie en, indien van toepassing, toezichthouders en hun eventuele (betaalde en onbetaalde) hoofd- en nevenfuncties.

Informatie over communicatie met belanghebbenden

408 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders inzichtelijke wijze inzicht in haar beleid en de wijze waarop met belanghebbenden gecommuniceerd wordt waarbij de organisatie benoemt welke (groepen) van belanghebbenden voor de organisatie van belang zijn.

Informatie over verwachte gang van zaken

409 De organisatie geeft in het bestuursverslag op een heldere en voor buitenstaanders

inzichtelijke wijze inzicht in de belangrijkste toekomstplannen voor de korte en middellange termijn. Zij neemt ook de begroting voor het jaar volgend op het verslagjaar op.

650 Bijlage 1 **Model balans**

	31 december 20xx	31 december 20xx-1
ACTIVA		
<i>Immateriële vaste activa</i>
<i>Materiële vaste activa</i>
<i>Financiële vaste activa</i>

<i>Voorraden</i>
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>
<i>Effecten</i>
<i>Liquide middelen</i>

Totaal
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
– reserves		
• bestemmingsreserves
• overige reserves

– fondsen		
• bestemmingsfonds(en)

<i>Voorzieningen</i>
<i>Langlopende schulden</i>
<i>Kortlopende schulden</i>
Totaal

650 Bijlage 2 Model van baten en lasten

	Werkelijk jaar t		Begroot jaar t	
	€	€	€	€
Baten:				
- Baten van particulieren:				
- Baten van bedrijfsleven	
- Baten van kerken	
- Baten van vermogensfondsen	
- Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	
- Baten van loterijorganisaties	
- Baten van subsidies van overheden	
- Baten van andere fondsenwervende organisaties	
Som van de geworven baten	
- Overige baten	
Som van de baten	
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
- Doelstelling A	
- Doelstelling B	
- Doelstelling C	
Wervingskosten	
Kosten beheer en administratie	
Som van de lasten	
Saldo voor financiële baten en lasten	
Saldo financiële baten en lasten	
Saldo van baten en lasten	
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- overige reserve	
- bestemmingsreserve	
- bestemmingsfonds	
	